

Ko deva tava pārruna

PROPAGANDISTU seminārā Jēkabpilī vairāki pulciņu vadītāji pastāstīja interesantu faktu: uzzinājuši, ka kolchozā strādā politpulciņš, daži jaunieši griezušies pie komjaunatnes pirmorganizācijas sekretariem ar lūgumu arī viņiem ļaut mācīties kopā ar pārējiem. Līdzīgs gadījums notika arī Penkulē: šeit paši jaunieši ievietojuši sienas avīzē rakstu «Mēs gribam mācīties», kur izvirzīja nopietnas pretenzijas komjaunatnes organizācijai, kas par šīm mācībām nerūpējās.

Šie fakti ļoti zīmīgi parāda, ka plašās jaunatnes masas tiecas pēc politiskām zināšanām, redz, ka bez tām taigad vairs neviens nevar iztikēt.

Komjaunatnes propagandistiem uzticēts atbildēt un goda pilns pienākums — apmierināt jauniešu dziņu pēc zināšanām, panākt, lai pēc katras nodarbības augtu to apziņojums.

Ko deva pārruna jauniešiem? — tā, analizējot savu darbu, sev jāprasa pēc nodarbības katram propagandistam. Pirmais, kas šim jautājumam dod atbildi, ir apmeklēšanas žurnāls.

Liepāru ciema kolchoza «Boļševiks» politpulciņa apmeklēšanas žurnālā tikai reti var atrast atzīmi par klausītāju iztrūkumu bez svāriņiem iemesliem. Tas ir vislabākais novērtējums propagandistes skolotājas Zvidres darbam. Jaunieši šo pārliecinājušies, ka viņi gūst nodarbības jaunās atziņas un ka, izlaižot kādu no mācību dienām, launums tikai viņiem pašiem.

Katram propagandistam arī nepieciešams analizēt, cik aktīvi klausītāji piedalās pārrunās. Šeit nevar aizbildināties ar to, ka «klusē tie jaunieši, kas negrib mācīties». Ir skaidrs, ka pulciņa darbinieku pastūtatē parasti par cēloni ir propagandista nepareizā pieeja mācības darbam; vai nu viņš nav pielāgojis mācības vielu pulciņa dalībnieku attīstības līmenim, vai arī nav pratis modināt viņu interesi par pārrunājamiem jautājumiem, nav pratis parādīt to svāriņumu un aktualitāti, nav pratis mācības pietiekošā mērā saistīt ar vietējo dzīvi. Tāpēc sevišķi svāriņi ir propandista radoša pieeja darbam, cenšoties jautājumu izskaidrot interesantāk,

panākt, lai tas dziļāk iespiestos jauniešu atmiņā. Propagandists Avenš Plavinās, piemēram, saņēmis atļauju lietot kolchozu pulciņu nodarbībās skolas epidioskopu. Taigad viņam iespējams pārrunas laikā demonstrēt gaismas attēlus, tā panākot daudz labāku vielu apgušanu. Sekmīgus rezultātus saņiedz arī tie propagandisti, kas bagātīgi ilustrē savas pārrunas ar literāro materiālu, atgādina klausītājiem spilgtākas ainas no kinofilmām, teātra izrādēm, saistot tādā veidā pārrunas materiālu ar mākslinieciskiem tēliem.

Tomēr nebūs pareizi vērtēt pārrunas rezultātus tikai pēc klausītāju atbildēm un atzīmēm. Daudz svāriņi novērot — vai mācības izmaiņa arī kaut ko jauniešu ikdienas dzīvē.

Temati par PSRS valsts un sabiedrisko iekārtu, ko studē pamatpula pulciņos, dod propagandistam plašu vielu, lai parādītu padomju iekārtas pārkumu pār kapitalistisko iekārtu. Audzinot jaunatni patriotisma garā, šim pārrunām jāmodina tieksme priekšzīmīgi izpildīt ikdienas pienākumus. Tāpēc vislabākā liecība propagandista sekmīgam darbam ir lauku jauniešu aktīva cīņa par sava kolchoza nostiprināšanu un saimniecisku uzplaukumu, jaunie stachanoviešu kadri, kas izvirzās no pulciņa dalībnieku vidus.

Mācoties politiskajos pulciņos, jaunieši tuvinās komjaunatnes organizācijai, un viņiem rodas vēlšanās kļūt par komjauniešiem. Tāpēc propagandista darbu var arī novērtēt pēc tā, cik pulciņa dalībnieku mācību laikā iesnieguši lūgumu, uzņemt viņus Lēnina-Stalina komjaunatnes rindās, jo «VLKJS rindu pieaugums jāuzskata par svāriņo komjaunatnes organizāciju darba sastāvdaļu jaunatnes komunistiskajā audzināšanā» (VLKJS CK II plenuma lēmums).

Ievērojama daļa mācību gada komjaunatnes politiskās izglītības tīklā jau pagājuši. Tāpēc katram propagandistam, katrai komjaunatnes organizācijai pienācis laiks novērtēt, kas šai posmā ir panākts, jāanalizē, ko jauniešiem devušas līdzšinējās pārrunas. Tas palīdzēs turpmāk darbu šai virzienā veidot pareizāk, efektīvāk.

Jauni paraugi 1950. gadam

Latvijas PSR Viegļās rūpniecības ministrijas Mākslas padome apstiprinājusi jaunus modeļus apaviem, trikotāžas izstrādājumiem un galanterijai, ko ražos 1950. gadā.

1950. gadam izvēlēti labākie izstrādājumi, kādus ražoja pagājušajā gadā. Bez tam apstiprināti vēl daudzi jaunu modeļu. Augsti novērtēti jaunie apavu paraugi, kuru ražošanu apguvusi fabri-

ka «1. Maijs». Rūpnīca «Sarkanais kvadrats» apguvusi dažādu fasonu gultus sieviešu apavus vasarai. Fabrika «Rekords» uzlabo skolnieku apavu ārējo izskatu un kvalitāti.

Apstiprināti 120 trikotāju izstrādājumu paraugi. Ar Rīgas modeļu nama līdzdalību izstrādāti jauni fasoni blūzēm, smalkai veļai, bērnu uzvalkiem.

Slidotava un hokeja laukums Daugavpilī

Daugavpils, 3. janvārī. Sporta biedrības «Daugava» vietējā stadionā pabeigta slidotavas un hokeja lauku-

ma iekārtošana. Slidotavā iekārtoti ceļi ātrslidotājiem un laukums daļslidotājiem. (LTA)

Ierīko slidotavu

Attēlā: Rīgas pilsētas 3. vidusskolas vecāko klašu audzēknes — republikas daļslidošanas čempiones Zinaīdas Bērziņas vadībā ierīko skolas laukuma slidotavu. J. Jasenova foto

PA DOMJU JAUNATNE

Latvijas LKJS Centralās un Rīgas Komitejas organs

Nr. 3 (1223)

Trešdien, 1950. g. 4. janvārī

Cena 20 kap.

Jaunā gada pirmajās dienās

Turkmenijā sākusies vasarāju sēja

Ašhabada, 1. janvārī. Teđzenas upes baseina kolchozi sākuši sēt vasarāju. Komunistu Hordža Hodžajeva traktoristu teicamnieku brigāde pirmajā dienā apsēja vairāk nekā divdesmit hektarus, izpildīdama uzdevumu ar uzviņu.

Jauns pionieru laikraksts

Petrozavodska, 1. janvārī. Petrozavodska iznāca Kareļu-Somu PSR LKJS CK organa — pionieru laikraksta «Jumij Lēņipe» pirmais numurs.

Katrs strādnieks izpildījis divas normas

Kurgana, 2. janvārī, jaunā gada pirmajā darba dienā, ap 400 stachanoviešu Uralu Lauksaimniecības mašīnu rūpnīcā pirmajā maiņā izstrādājuši divas un vairāk normas katrs.

Atslēdznieki b. b. Demidovs un Kogosovs deva produkciju uz 1950. gada. b. b. Lušņikovs un Fedosejevs — uz 1957. gada rēķina.

Pie sormovļiešiem

Gorkija, A. Ždanova vārdā nosauktajā rūpnīcā «Krasnoje Sormovo» 1950. gada personālo rēķinu pirmais atvēra mērtēna cecha pirmās krāsas tēraudkaustētājs b. Balabanovs. Palielināto uzdevumu viņš veica 1. janvārī par 125 procentiem. Tēraudkaustētājs Demidovs, kas viņu nomainīja, pārsniedza normu par 10 procentiem.

Ar augstu izstrādi jaunā gada sākumā vainagoja lokomotīvu montētāji.

Virspļāna produkcija 150—500 rubļu vērtībā

Sekmīgi jaunā gada pirmajā darba dienā strādāja fabrikas «Lenta» jaunās audējas un šuvējas. Audējas Marina Germane un Grieta Lazdiņa 2. janvārī deva virs pļāna produkciju par vairāk nekā 500 rubļiem. Katra jaunā lenšu austuves strādniece šajā dienā virs pļāna deva produkciju 150—200 rubļu vērtībā.

No audējām neatpalika jaunās šuvējas — Luba Krasņikova, Tamara Belozerova un citas izpildīja pusotras līdz divi darba normas.

Attēlā: komjauniete Malda Tomiņa fabrikas «Lenta» zīda austuves cechā 2. janvārī, apkalpojot divas mašīnas, noauda virs pļāna 400 m zīda lenšu. J. Veldejs teksts J. Jasenova foto

Automatisks ūdens sūknis

Ar lielu darba pacilātību jaunā gada pirmo darba dienu sāka Rīgas elektroarmatūru rūpnīcas jaunieši. Jaungada priekšvakarā 13 jaunieši par izcilie panākumiem saņēma premijas, bet 8 — pateicību.

Komjaunieši Vasiljs Fjodorovs un Boriss Savincevs īsā laikā — divās nedēļās — no izmantošanai nederīgām caurulēm ar elektrīķa Eduarda Ozoliņa palīdzību konstruēja ūdens sūknis, kas darbojas pilnīgi automatiski. Abi komjaunieši ar nepacietību gaidīja šī gada pirmo darba dienu — 2. janvārī, kurā bija nolemts pārbaudīt automatiskā ūdens sūkņa darbību. Tā atzīta par nevainojamu, un ūdens sūknis 2. janvārī tika nodots ekspluatācijā. 2. janvārī rūpnīcas stancēšanas cechā izcilus panākumus guva komjauniete Luba Borska — veicot divas darba normas, viņa iztāncēja virs pļāna 1700 kniedes.

Salīdzinot šī gada pirmās darba dienas strādnieka caurmēra darba rādītājus ar pagājušo gadu, tā cēlusies par 46,7%. Kolektīvs cīnās par vēl tālāku darba ražības un produkcijas kvalitātes paaugstināšanu.

Pirmie vilcieni ar virspļāna metālu

Magnitogorska. Jaunā gada pirmajā dienā Magnitogorskas metalurģiskais kombināts nosūtīja uz Maskavu, Leningradu, Ukrainu, Baltkrieviju un citiem mūsu zemes rajoniem tūkstošiem tonnu veltmējumu. Kombināts deva vairākus smagus vilcienus ar virspļāna metālu.

Magnitkas tēraudkaustētāji ievadīja 1950. gadu ar stachanovisku darbu. Divās dienās viņi veikuši 15 ātrus kausējumus.

LĀBS SĀKUMS

Par Ceraukstes-Pāces skolas skolotāju-komjauniešu palīdzību pionieru darbā

dzīvas pārrunas — skolotāja Ozola vajadzīgo bija panākusi.

Citu reizi 6. klases posmā tika apspriests B. Polevoļa «Stāsts par istu cilvēku». Klausoties pionieros, skolotāja redzēja, ka vienīgais tēls, kura rakstura skaistumu un cildenumu pionieri lasot uztvēruši, ir Meresjeva tēls. Par viņu sajūsmīnājās kā meitenes, tā zēni, solījās nemt sev par paraugu, censties būt arī savā dzīvē tikpat neatlaidīgi kā viņš. Bet pavisam bija izlaists no redzes aploka komisars Vorobjovs, Meresjeva panākumu iedvesmotājs. Un atkal skolotāja bija tā, kas palīdzēja pionieriem saskatīt šī rakstura lielumu un vērtību.

Tā skolotāju piedalīšanās posma sānāksmēs padarījusī tās ne tikvien dzīvākas un saturīgākas, bet pionierus arī audzinājusī, aktivizējusī tos. Un rezultātā pionieri arvien vairāk sāk patstāvīgi strādāt un domāt, biežāk griezties pie skolotājam ar neskaidrajiem jautājumiem un lūgumiem pēc padoma.

Komjaunietes Vaskas audzināšanā nodota 7. klase Tajā vairums pionieru un nav neviena nesekmīgā. Un tomēr sarunas par sekmēm te notiek bieži.

Izskaut trīniekus, mācītājs tikai labi un teicami! — tas ir mērķis, ko skolotāja Vaska izvirzījusī savas klases dzīves degpunktā. Tas prasa lielu darbu, jo ne visiem skolēniem cīņa ar trīniekiem šķiet vajadzīga, daudzi ar tādū atzīmi ir pilnīgi apmierināti. Bet b. Vaska atrod vārdus, lai jauniešus ietekmētu. Viņa stāsta pionieriem raksturīgus gadījumus no V. I. Lēnina un J. V. Stalina skolas gadiem, stāsta

par varoni Zoju, kas bija teicamniece mācībās, par mūsu stachanoviešiem un socialistiskā darba pirmrindniekiem, kuri cenšas dot savai Dzimtenei tik daudz, cik vien ir viņu spēkos, par to, ka turpmākā dzīvē skolēniem noderēs tikai dziļas zināšanas. Un lūk, Jāņa Brūvera, Zigurda Miķaļa un Alfrēda Vanaga atzīmju burtiņcās trīnieku kļūst arvien mazāk un mazāk. Viņiem seko pārējie.

Laiku pa laikam skolotāju — komjauniešu pirmorganizācija apskatā vecākās pionieru vadītājas b. Ziedrea darbu, sīki pārrunājot to, ierosinot labojumus. Pēc tādām pārrunām daudz kas veikts: notikušas ekskursijas uz novada pētīšanas muzeju Bauskā, Saulaines lauksaimniecības tehnikumu, vienas pārstrādāšanas rūpnīcu, organizētas rotaļas, kuru nolūks nostiprināt mācību vielu geografijā, literatūrā un citos mācību priekšmetos, atjautības mīklas u. c. Visi šie pasākumi arvien vairāk un biežāk sāk ieviesties pionieru sanāksmēs, un par to jāpateicas atkal skolotājiem-komjauniešiem.

Ielūkosimies pirmorganizācijas sānāksmju protokolos. Tie stāsta, ka darbs neierobežojas ar palīdzību pionieru organizācijai vien, ka jaunās skolotājas — komjaunietes interesē it visi skolas dzīves jautājumi. Ir pārrunāti nepieciešamie soli priekšmetu pulciņu darba ievirzīšanai dziļākā pētnieciskā gultnē, skolas sienas aviū rakstu tematikas un kvalitātes uzlabošanai, sekmīgākai cīņai par apzīnīgas disciplīnas nostiprināšanu skolēnos, darbā ar skolēnu vecākiem utt.

Visi šie pasākumi ir skolotāju-komjauniešu pirmie soli skolas dzīves veidošanā.

Bet arī tie paši liecina par pareizu darba virzienu un šī darba veiksmu aktivitāti un rosmi. Un tie ir pietiekami droša klla vēl labākiem rezultātiem nākotnē. B. Asna

Kā vadīt pārrunu par tematu

«PSRS VĒLĒŠANU SISTĒMA —
VISDEMOKRATISKĀKĀ PASAULĒ»

Biedrs J. V. Staļins māca: «Patiesā brīvība ir tikai tur, kur iznīcināta eksploatacija, kur cilvēks neverdzina cilvēku, kur nav bezdarba un grūtuma, kur cilvēks nedrēb par to, ka rīt viņš var zaudēt darbu, dzīvokli un maizi. Tikai šādā sabiedrībā ir iespējama patiesā brīvība.»

13. nodarbībā, runājot par tematu «PSRS vēlēšanu sistēma — visdemokrātiskākā pasaulē», propagandistam jāpārēdā šo Staļina vārdu dziļais patiesīgums. Jāpārēdā, ka tikai mūsu — Padomju zemē, kur galīgi iznīcināta eksploatacija un uzcelts socialisms, pastāv visdemokrātiskākā vēlēšanu sistēma, un otrādi — ka kapitalistiskajās valstīs visas runas par tautas masu līdzdalību valsts pārvaldīšanā ir nekasunīgi meli. Jāpārēdā, ka mūsu socialistiskā iekārta nodrošina padomju pilsoņiem tiesības vēlēties un tikt ievēlētiem kā tautas masas piedalās savas valsts pārvaldīšanā.

Divi galvenie principi nodrošina darbaļaudžu deputātu Padomju patiesi demokrātisko raksturu un visas tautas aktīvu piedalīšanos valsts pārvaldīšanā. Tie ir: varas orgānu ievēlēšana un deputātu pastāvīgā atbildība vēlētajiem priekšā. Visus PSRS valsts varas orgānus — sākot ar ciemu un rajonu Padomēm un beidzot ar PSRS Augstāko Padomi — ievēlās vispārējās, vienlīdzīgās un tiesīgas vēlēšanās, aizklāti balsojot.

Ko nozīmē vispārējās, vienlīdzīgās un tiesīgas vēlēšanas? — Ja klausītāji šos jautājumus rūpīgi pārdomājuši, pat uzrakstījuši atbildes, kā to rekomendējam iepriekšējā metodiskajā rakstā, tad nebūs grūti rast precīzas, izsmeļošas atbildes (skat. mācību grāmatu 199.—204. lpp.). Sevišķi jāpasvīto, ka Padomju Savienībā tiklab vēlētajiem, kā arī ievēlamiem noteiktās viszemākais vecuma cenzas pasaulē. Vēlēšanās tiesības piedalīties visiem pilsoņiem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu. LPSR (tāpat arī citu autonomo un savienoto republiku) Augstākajā Padomē var ievēlēt pilsoņus no 21 gada vecuma, bet PSRS Augstākajā Padomē — no 23 gadiem.

Staļina Konstitūcija noteic mūsu zemē visdemokrātiskāko vēlēšanu sistēmu pasaulē. Visa vēlēšanu sagatavošana un norise mūsu Dzimtenē notiek pašas tautas vadībā un kontrolē. Vispirms — vēlēšanu komisijas. To locekļus izvirza darbaļaudzis savās Kopsapulcēs. Tālāk — deputātu kandidāti. Tos tāpat izvirza darbaļaudžu sabiedriskās organizācijas, strādnieki, kalpotāji, kolchoznieki un karavīri savās kopsapulcēs. Katru kandidāturu rūpīgi apspriež. Ikvienam pilsonim tiesības veikt iebildumus, izsacīties pret vienas vai otras personas izvirzīšanu, ja liekas, ka kāds cilvēks nav cienīgs augstā goda — kļūt par darbaļaudžu deputātu Padomē locekli. Tādā kārtā deputātu kandidātu izvirzīšanas tiesības mūsu zemē pieder pašai tautai.

Beidzot — vispārējās, vienlīdzīgās un tiesīgas vēlēšanās, aizklātā balsosnāšā ikvienam vēlētajam saka savu izšķirīgo vārdu — par vai pret noteikto deputātu kandidātu. Tādēļ arī biedrs Staļins saka, ka «vēlēšanu kampaņa ir vēlētajiem tiesa par komunistisko partiju kā par valdošo partiju. Bet vēlēšanu rezultāti nozīmēs vēlētajiem spriedumu.»

Dabiski, ka tik plašās demokrātiskās tiesības ir jāsaņem visdziļāko tautas masu līdzdalību vēlēšanu kampaņā, un vēlēšanās mūsu zemē pārvēršas par visā tautas svētkiem, par varenu padomju tautas morālī politiskās vienības demonstrāciju.

Tā 1948. gada vietējo padomju vēlēšanās tikai vēlēšanu komisijās vien mūsu republikā darbojās vairāk nekā 123.000 cilvēku, bet visā Padomju Savienībā — vairāk nekā 8 miljoni. PSRS Augstākās Padomes vēlēšanās 1948. g. piedalījās 99,7% vēlētajū, bet LPSR Augstākās Padomes vēlēšanās (1947. g.) — 99,73%.

Tad propagandistā izskaidro komunistu un bezpartejisko vēlēšanu bloka būtību un nozīmi. Komunistiskā partija ir vienīgā partija pasaulē, kas uzdrošinās iet vēlēšanās savienībā ar bezpartejiskajām tautas masām. Tas

tādēļ, ka komunistiskās partijas politika ir tautas politika, zemnieku un strādnieku interešu aizstāvēšanas politika. Šis fakts arī dod atbildi jautājumam — kādēļ mūsu zemē tikai viena partija.

Kuru interese aizstāvētu vēl kāda cita partija? Ja šī «cita» partija arī aizstāvētu strādnieku un zemnieku interese, tad tās programma pilnīgi sakristu ar komunistiskās partijas programmu un tai būtu jāpievienojas komunistiem. Bet ja tās politika būtu vērsta pret strādnieku un zemnieku interesēm, tad tā būtu tautas ienaidnieku partija, ekspluatatoru interešu aizstāvēšanas partija. Padomju tautai ir pietiekami liela politiskā pieredze, lai neļautu mūsu zemē darboties šāda veida «partijām». Skaidrs, ka reizē ar to PSRS nav pamata vairāku partiju pastāvēšanai, ka «PSRS var pastāvēt tikai viena partija — komunistiskā partija, kas droši un līdz galam aizstāv strādnieku un zemnieku interese» (Staļins).

Liela vienpriešība, kādā tiek ievēlēti komunistu un bezpartejisko bloka deputāti, liecina par padomju tautas nesagraujamo morālī politisko vienību, par milzīgo autoritāti, ko tautas masās bauda Leņina-Staļina partija. Te ilustrācijai iznantojami vietējie dati: kāds procentā vēlētajū piedalījās vēlēšanās vietējā vēlēšanu apgabalā, ar kādu balsu skaitu tika ievēlēti komunistu un bezpartejisko bloka deputātu kandidāti.

Propagandistam jāpasvīto, ka vēlētajū līdzdalība valsts pārvaldīšanā nebeidzas ar vēlēšanu rezultātu paziņošanu. Ikvienam padomju pilsonis — vēlētajū diendienā piedalās valsts pārvaldīšanā darbā. Vēlētajū nepārtraukti kontrolē savu deputātu, noklausās viņa darbības pārskatus, izvirza viņam savus ierosinājumus un prasības. Ja deputāts neattiecas uzdevot uz ticību, vēlētajū ir tiesības viņu katrā laikā atsaukt un pieprasīt jaunus vēlēšanas.

Nepieciešams uzsvērt, cik lielu nozīmi partija piešķir jaunatnes aktīvai līdzdalībai politiskajā dzīvē, izskaidrot komjaunatnes organizāciju lomu un uzdevumus vēlēšanu kampaņā. Nosaucot jauniešus — deputātus, pastāstot, kā strādāja vēlēšanu kampaņā vietējie komjaunieši, propagandistā uzskatāmi ilustrēs šo domu.

Prēstātā padomju vēlēšanu demokrātijā jāpārēdā buržuāzisko valstu vēlēšanu likumi, kas visiem iespējamām līdzekļiem cenšas ierobežot darbaļaudžu vēlēšanu tiesības un nodrošināt buržuāzījam vēlamus vēlēšanu rezultātus. Milzīgām izdevībām masām vispār netiek dotas vēlēšanu tiesības. No 400 miljoniem Liebritānijas imperijas iedzīvotāju (bez domnījām) 1945. gada vēlēšanās piedalījās tikai 33 miljoni angļu — «augstākās rases» pārstāvju. 11 Latvijā Amerikas valstīs, Beļģijā, Grieķijā u. c. sievietēm nav balsu tiesību. Vēl vairāk darbaļaudžu vēlēšanu tiesības apcērt dažādie noteikumi — cenzi. Piemēram, ASV Georgijas štātā vēlēšanu likums nosaka šādus cenzus:

- 1) Dzīves vietas cenzs: jānodzīvo štātā ne mazāk par vienu gadu.
- 2) Nodokļi: tiem jābūt samaksātiem 6 mēnešus pirms vēlēšanām.
- 3) Ipašuma cenzs: 40 akru zemes vai cits īpašums, novērtēts ne mazāk par 500 dolariem.
- 4) Izglītības cenzs: jāiztur pārbaudījums angļu valodā — vārdos un rakstos.

Līdzīgi noteikumi pastāv arī citos ASV štatos. Ipašuma cenzs būtību un buržuāzisko tiltu «demokrātijai» labi raksturo amerikāņu valstsvīrs Tomass Pens:

«Mūsu priekšā cilvēks, kam pieder ēzeļis. Tas maksā 60 dolaru. Šodien šis cilvēks ir vēlētais. Kopā ar ēzeļi viņš nodod savu balsi. Nākošajā dienā ēzeļis nobeidzas. Tagad šis cilvēks iet vēlēties bez ēzeļa. Izrādās, ka viņam vairs nav balsu tiesības. Šķiet man, kas šī bija vēlētais — cilvēks vai ēzeļis?»

Sevišķi nekasunīgi buržuāzija tzturas pret jaunatni. Atzīdama, ka jaunatnei jau no 18 gadu vecuma jāiet «aizstāvēt» buržuāziskā «tēvijas», t. i., jākļūst par Heigabalu barību imperialistiskos laupīšanas karos, buržuāzija vēlēšanu tiesības piešķir pilsoņiem tikai no 21, pat no 25 gadu vecuma.

Attraujot miljoniem darbaļaudžu no vēlēšanām un mēģinot palielināt bur-

žuāzijas un tās algotņu balsu skaitu, ar dažādu blēdību, uzpirkšanas, draudu un terora palīdzību buržuāzija vienmēr nodrošina sev vēlēšanu «uzvaru». Tā sauktās «vispārīgās» vēlēšanas buržuāziskajās valstīs — riebigās inscenējums, ciniska tautas gribas viltošana.

To visu propagandistā var ilustrēt spilgtiem piemēriem no vēlēšanu prakses buržuāziskajā Latvijā. Attiecīgie materiāli atrodami V. Kalpiņa brošūrā «Vēlēšanu tiesības un vēlēšanu politika» un G. Kļavas «Kas bija tā sauktā «demokrātijā» buržuāziskajā Latvijā». Vēsturisko faktū ilustrēšanai noder arī literatūra: V. Lāča romāns «Zvejnieka dēls» (181.—184. un 195.—196. lpp.) un P. Rozīša «Ceplis».

Ar kādu uzbūzīgu nekaunību buržuāziskie spekulanti mēģināja iekļūt saimā, liecina vēstule, ko 1931. gada saimās vēlēšanās kāds deputātu kandidāts Jānis Tomsons piesūtīja saviem vēlētajiem:

«Ja gribi novērst postu un izglābties no tev draudošajām briesmām, tad — tikai norakstot šīs rindapas, un izplānot tās tālāk — tu noņemsi sev cipru no kakla un varēsi uzelpot brīvāk. Tev būs miera, nāks svētība un laime visās lietās. Ja tu vēl gribi maizi ēst un dzīvot, tad balso par 198. Tomsonu, Jāni, jo viņš ir daudz nopelnījis, dzīves cipās un vētrās norūdīts kā tērauda, izciets pilsonis, spējīgs cīnīties un uzvarēt. Vienmēr viņš cīnījies kā lauva, un ja tu viņu ievēlēsi, cinisies līdz nāvei, kamēr mirs.»

Neviens buržuāziskā valstī vēlētajū nav tiesības atsaukt deputātu, ja tās nodod vēlētajū interese. Raksturīgs piemērs tam — leiboristu partijas politika. 1945. gada vēlēšanās leiboristi apkrāpa angļu strādniekus mēģinot solījumiem: ierobežot darbaļaudžu eksploataciju, virzīt Angliju pa socialistiskās celtniecības ceļu un nodrošināt draudzīgas attiecības ar PSRS. Pēc uzvaras vēlēšanās leiboristu lideri — beivni un eiliji aizmirsa savus solījumus un angļu-amerikāņu monopolistu interese neizmērojami pastiprināja strādnieku šķiras apspiešanu un izsūkšanu, reizē ar to gatavodami jaunu karu pret PSRS. Bet angļu vēlētajū nav tiesību atsaukt krāpniekus un ievēlēt viņu vietā patiesus strādnieku interešu aizstāvjus.

So piemēru propagandistā var izmantot, lai vēleiz pasvīrotu, ka «likumīgā» t. i. — parlamentārās cīņas ceļā kapitalistisko valstu darbaļaudim nav iespējams kļūt par sava likteņa noteicējiem, ka proletariātam vienīgi iespējams varu iegūt — likvidējot eksploataciju, padzenot kapitalistus un muļniekus un nodibinot proletariāta diktatūru.

Tikai tad — socialistiskās iekārtas apstākļos, strādnieki un zemnieki iegūs reālas iespējas realizēt patiesu darbaļaudžu brīvību un demokrātijū. Par šo socialistisko dzīvi un socialistisko demokrātijū J. V. Staļins saka:

«Mūsu fabrikās un rūpnīcās strādā bez kapitalistiem. Darbu vada cilvēki no tautas. To mēs arī saucam par socialismu dzīvē. Mūsu laukos strādā zemes darba rūki bez muļniekiem, bez budžiem. Darbu vada cilvēki no tautas. To mēs arī saucam par socialismu sādživē, to mēs arī saucam par brīvo, socialistisko dzīvi.»

Lūk, uz šīs bāzes arī radušās mums jaunas, patiesi brīvas un patiesi demokrātiskas vēlēšanas, vēlēšanas, kurām nav piemēra cilvēces vēsturē.»

Nākošās nodarbības temats — «PSRS pilsoņu lielās tiesības. PSRS pilsoņu pamata pienākumi».

- Pārrunas pamatjautājumi:
1. Tiesības uz darbu.
  2. Tiesības uz atpūtu.
  3. Tiesības uz izglītību.
  4. Padomju pilsoņu politiskās tiesības.
  5. Padomju pilsoņu pamata pienākumi.

Klausītājiem jāizlasa attiecīgas no-
dājas mācību grāmatā (226.—265. lpp.).

Ieteicams uzdot jauniešiem savākt avīžu un žurnālu materiālu par bezdarbu un bezdarbnieku stāvokli kapitalisma zemēs. Ja klausītāju attīstības līmenis atļauj, var tiem uzdot patstāvīgi sagatavot atsevišķas pārrunas daļas.

No kolchoza «Degļupe» iesūtīts jautājums:

— Vai ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs var būt reizē arī kolchoza priekšsēdētāja amatā, pie tam, ja viņš kārtīgi pēdējo neizpilda? Vai var viņa vietā ievēlēt citu kolchoza priekšsēdētāju?

— Pašā jautājumā šeit pa daļai slēpjas arī atbilde: ciema izpildkomitejas priekšsēdētājs nevar reizē veikt arī kolchoza priekšsēdētāja darbu, tādēļ arī «viņš kārtīgi pēdējo neizpilda». Bez tam ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja — kā padomju varas pārstāvja — pienākums ir rūpēties par visu ciema teritorijā esošo kolchozu attīstību, nodot tiem augstāko lēstāžu rīkojumus utt., tādēļ nav pieļaujama minēto divu atbildīgo amatu uzticēšana vienai personai.

Priekšsēdētāju var pārvēlēt kolchoznieku kopsapulcē, ja tajā piedalās ne mazāk par 1/3 no visa biedru skaita. Šo jautājumu vēlamus iepriekš pārrunāt ar revīzijas komisiju.

No Zlēku kolchoza «Stars» iesūtīti 2 jautājumi:

— Vai ciema padome var atsevišķam kolchozniekam uzlikt kokmateriālu sagatavošanas un izvešanas saistības un cik lielā apmērā?

— Ciema padomei nav tiesību sadalīt meža darbu uzdevumus atsevišķu kolchoznieku starpā, to izdara kolchoza valde, un tās lēmumus apstiprina kopsapulce. Ciema padomes uzdevums ir palīdzēt kolchoza valdei atrisināt grūtākos jautājumus, bet attiecībā uz meža darbiem —

Jelgavā iekārto jaunu rentgena kabinetu

Jelgavā līdz šim vienīgais rentgena kabinets bija tikai pilsētā, slimnīcā. Lai uzlabotu slimnieku apkalpošanu, jaunu rentgena kabinetu patlaban iekārto Jelgavas pilsētas poliklinikā.

P. Burņieks

Jauni kolchozu kadri

Sajās dienās Priekļu lauksaimniecības tehnikumā beidzās 3 mēnešu kolchozu kadru kursu. Tuvākajās dienās beigsies arī lopkopības brigadieru kvalifikācijas celšanas kurss.

G. Alaupēis

Jaunatnes grāmatu plaukts

Latvijas Valsts izdevniecības jaunās grāmatas:

B. Zītkovs «Notikumi uz jūras» — 146 lpp., ilustrēta, maksā 6,50 rbj. Astoņos stāstīšos lasām par jūrnīku piedzīvojumiem uz jūras. Grāmatai pievienota jūrnīcības terminu vārdnīca.

G. Matvejevs «Stiepenā cīņā» — 216 lpp., ilustrēta, maksā 7 rbj. Grāmata stāsta par kādas jauniešu grupas dzīvi un cīņu ar ienaidnieku Leņingradā, ielenkuma laikā.

L. Rubiņšteins «Krievu flotes vēstījums» — 50 lpp., ilustrēta, maksā 2,50 rbj. Lasītājs šē iepazīstas ar kādu epizodu no Pētera I bērnības, uzzina, kā radušies pirmie krievu kuģi un par mazo buru laiviņu — krievu flotes vēstījumu.

V. Arseņjevs «Dersu Uzala» — 246 lpp., ilustrēta, maksā 11 rbj. Šī grāmata ir šā gadsimta sākumā vairāku Tālajos Austrumos, Usurijas novadā, rīkoto ekspedīciju ceļojuma apraksts.

F. Dūbkoveckis «Ceļš uz komunismu» — 132 lpp., ilustrēta, maksā 4,40 rbj. Grāmatas autors ir ievērojamais Ukrainas kolchozu kustības iniciā-

tors. Sajās literārī apstrādātajās viņa piezīmēs lasām par pirmajiem soļiem kolchozu nodiprināšanā, dažādām grūtībām, to pārvarēšanu un Ukrainas kolchozu nostāšanos uz drošas attīstības un pārticības vairošanas ceļa.

I. Likstānovs «Mazulītis» — 248 lpp., ilustrēta, maksā 11 rbj. Tas spriegiem notikumiem bagātā stāstā par kādas jauniešu grupas dzīvi rūpnīcā un komjaunatnes organizācijā. Par šo stāstu autoram 1949. g. piešķir Staļina premiju.

Vēstule lauku pionieriem — 174 lpp., ilustrēta, maksā 5,70 rbj. Šē sakopotas mūsu valsts ievērojamāko zinātnieku lauku pionieriem un skolēniem adresētās vēstules, kas iestiepās virknē centrālā jaunatnes laikrakstu un žurnālu. Te parādīts, cik ļoti daudz un kā bērni var palīdzēt mūsu lauksaimniecības celšanā, savā brīvajā laikā palīdzot darbā gan druvā, gan augļu un sēkņu dārzā, gan fermā, dravā u. c.

Daniels Defo «Robinsons Kruzo» — 240 lpp., ilustrēta, maksā 6 rbj. Tās ir pazīstamās piedzīvojumu stāsts par kādu jauniešu grupu, kas pēc kuģa nogrimšanas nokļūst uz neapdzīvotas vientuļās salas un tur pavada vairākus gadus.

Pats saimnieko savās mājās

Jēkabrīds finansu daļas vadītājs Zaļcevs aizliedzis Sūkastes finansu aģentiem komjauniešiem ierasties uz propagandistu semināru. Fakts

Zaļcevs: «Viņi mani darbinieki! Grūti — laidiņ, grūti nē.»
M. Kuzmins

TAUTAS DEMOKRATIJAS VALSTĪS

KĪNAS KOMPARTIJAS CK JAUNGADA VĒSTĪJUMS

KĪNAS ARMIJAI UN TAUTAI

Pekina, 1. janvārī (TASS). Aģentūra «Sinhua» pārraida, ka Kīnas kompartijas CK publicējusi Jaungada apsveikumu Tautas atbrīvošanas armijas komandieriem un karavīriem un visai kīniešu tautai.

Sakarā ar jaunā, 1950. gada iestāšanos, — teikt apsveikuma, — Kīnas komunistiskās partijas Centrālā komiteja sveicina komandierus un karavīrus frontē un visus pilsoņus un apveic viņus ar lielu vēsturisko uzvaru, ko Kīnas Tautas atbrīvošanas armija un kīniešu tauta izcīnījušas 1949. gadā.

Pateicoties visu komandieru un karavīru pašaizliedzībai un visai kīniešu tautas aktīvam atbalstam, Tautas atbrīvošanas armija atbrīvoja visu kontinentālo Kīnu, izņemot Tibetu, un 1949. gadā esagrāva 2600 tūkstoš vīru lielu pretinieka karaspēku. Šis lielais vēsturiskais uzvaras rezultāts reakcionārs imperialismā un gomindana režīms Kīnā gāzts uz visiem laikiem, un nodibināta Kīnas Tautas republika.

1950. gadā Kīnas Tautas atbrīvošanas armijas un kīniešu tautas cīņās

uzdevums ir — atbrīvot Taivānu (Formoza), Hainānas salu un Tibetu, izcīnīt pēdējās Čan Kai-ši bandas karaspēka atliekas un pabeigt Kīnas apvienošanu, nepieļaujot, ka amerikāņu imperialismā spēkiem būtu kaut viens atbalsta punkts mūsu teritorijā. Pēc tam, kad karš pabeigts ar uzvaru, kīniešu tautai pakāpeniski jāpāriet uz mierīgu celtniecību. 1950. gadā kīniešu tautai jāsadziedē kara cirstās brūces, jāpārvar pēckara finansālās un ekonomiskās grūtības, jāatjauno rūpniecība, lauksaimniecība un satiksmes ceļi. Šajās nozarēs jāgūst vēl lielāki panākumi nekā 1949. gadā.

Kīnas kompartijas Centrālā komiteja pārliecināta, ka Centrālās tautas valdības vadībā Tautas atbrīvošanas armija un visa kīniešu tauta sekmīgi veiks šos lielos uzdevumus.

Lai dzīvo Kīnas Tautas republika! Lai dzīvo uzvara kīniešu tautas atbrīvošanās karā!

Mūžīga slava cīnītājiem, kas krituši par kīniešu tautas atbrīvošanu!

JAUNA DZELZCEĻĻĪNIJA RUMANIJĀ

Bukarestē, 2. janvārī. Republikas pasludināšanas otrajā gadadienā atklāja regulāru vilcienu satiksmi uz jaunizbūvētās 61 kilometru garās dzelzceļa līnijas Salva-Višeu, kas savieno Maramurešas rajonu ar pārējo Rumāniju.

Dzelzceļa svinīgajā atklāšanas aktā runāja finanšu ministrs Vasile Luča.

PIRMĀ SĒRKOCIŅU FABRIKA

ALBANIJĀ

Tirana, 2. janvārī (TASS). Albānijas telegrafa aģentūra pārraida, ka vakar Tiranā atklāta pirmā Albānijas sērkociņu fabrika, Kīmiskās izstrādes, kādas nepieciešamas sērkociņu ražošanai, piegādājusi Padomju Savienība.

JAUNATNES DZĪVE ĀRZEMĒS

Spaņu tautas varoņi

Valrāk nekā 10 gadu Spanijā krasipainā bēdēs Franko varā. Miljoni cilvēku ieslodzīti cietumos un koncentrācijas nometnēs, tūkstošiem spaņu patriotu nomocīti un nobēdēti fašistu moku ķembaros. Bēdēs, trūkums un bezdarbs — lūk, kas kļuvis par Spanijas darbaļaužu masu pastāvīgo pavadoņi.

Tomēr nedz drausmīgais policijas terors, nedz ciešanas nav spējušas salauzt spaņu tautas uzticīgo dēlu un meitu pretestības gribu. Spanijas kompartijas vadība viņi neatlaidīgi cīnās pret fašistisko režīmu.

Ziņas par brīvību mīlošās spaņu tautas cīņām, par fašistu nelegālajām vardarbībām izlaušas cauri cietumu mūriem un posteņiem uz valsts robežām. Visas pasaules darbaļaudis zina patiešību par Spaniju.

Sai varonīgajā cīņā pret fašismu ievērojama vieta pieder spaņu jaunatnei. Jaunie patrioti cīnās partizānu rindās, izplata pilsētās un ciemos skrejlapinājas un proklamācijas, kas stāsta tautai taisnību par visas pasaules demokrātisko spēku cīņā pret jauna kara kurātājiem, par mieru un demokrātiju. Skrejlapinājas aicina cīņā pret Franko frančiju un tās līdzstrādniekiem. Frančisti visiem spēkiem cenšas apspiest jaunatnes brīvības cīņu. Pasaule zina lemtu un simtu jauno patriotu nopelkavāšanas gadījumu cietumos un koncentrācijas nometnēs. Tūkstošiem jauniešu pārcieš drausmīgās mocības, kādas inkvizītori lietoja viduslaikos. Taču nedz terors, nedz naves draudi nespēj iebiedēt jaunus cīnītājus par brīvu un neatkarīgu Spaniju. Viņi labi atceras Spanijas komunistu vadones Doloresas Ibaruri vārdus: «Labāk mirt ar paceltu galvu, nekā dzīvot, ceļos nokritušam.»

Fašistu zvērības nav robežu. Vespēģus jaunējus iesloca vieninieku kameras, kas līdzīgas kapam. Pēc dažiem mēnešiem viņi no šejienes iziet kā kropli, reizēm — pat zaudējusi spēju runāt. Patriotu slepkavošana cietumos notiek katru dienu. 10 gadus nomocīti un nogalināti valrāk nekā 300 tūkstoši cilvēki.

Nesen pasauli aplidoja vēsts par jaunām spaņu fašistu varmācībām. Berlīnē nobēdēja jaunos spaņu patrio-

tus Anelli Karero, Joschimū Pjuigu, Pedro Valverde un Numenu Mestresu. Ziņas par viņu nāvi apliecina to nesalauzamo gribas spēku un ticību savas lietas uzvarai, ar ko tik ļoti izceļas Spanijas brīvības cīnītāji. Tādi cilvēki ir neuzvarāmi, un tādu kā šie četri bojā gājušie patrioti Spanijā ir tūkstošiem...

Ieradās vairāk nekā 30 fašistu, lai izvestu no kamerām četrus neapbrīnotus cilvēkus.

Pirmās no kamerās iznāca Karero. Viņš skaļi uzsauca: «Lai dzīvo republika! Lai dzīvo Spanijas komunistiskā partija!» Valverde un Pjuigs, uzrunādami cietumā palikušos biedrus, sauca: «Turpiniet cīņu!» Cietuma gaitējos skanēja Mestresa sauciens: «Lai dzīvo apvienotā Spanijas socialistiskā jaunatne!»

Vairākās automašīnās 200 fašistu vedu no cietuma četrus patriotus uz soda vietu — drausmīgo «Kampo de la Mota», kur nogalināti tūkstošiem Spanijas patrioti. Milzīgā apsardzība liecina par to, ka fašistus biedē partizānu cīņu aktivitāte.

Pulkstenis 7 no rīta. Karero, Pjuigs, Valverde un Mestres nostājās zaidatu lērindas priekšā.

«Lai dzīvo republika! Lai dzīvo Apvienotā socialistiskā jaunatne! Lai dzīvo Pasionarija! Lai dzīvo Staļina!» — atkal atskanēja četru patriotu sauciens. Bēdēm, kas gatavojās viņus noslepkavot, viņi uzsauca: «Nāvi Franko un falangai!» Tad, dziedot Internacionāli, viņi devās pretīm bēdēm. Ar seju pret ienaidnieku, ložu sakāpāti, krija četri varoņi...

Noslepkavotos patriotus stipri apsardzībā nogādāja viens no «Jaunās kapsētas» ēkām. Kad pēc kāda laika atnāca, lai viņus apraktu, visu četrus patriotu likus atrada aplūkus sarkānām neļķēm...

Kāds nežināms patriots, riskodams ar savu dzīvību, bija parādījis jaunajiem varoņiem pēdējo godu. Viņš atnesa tikai puķes, bet viņa biedri cīnās ar ieročiem rokās.

Varoņi krita cīņā, bet piemina par viņiem dzīvo. Kritušo vietā stājas desmitiem jaunu cīnītāju. Fašismam nav izdevies un arī neizdosies paverdzināt Spanijas jauniešus un jaunietes!

N. Vladimirovs

Angļu un amerikāņu nesaskaņas

Njujorka, 2. janvārī (TASS). Aģenturā «Associated Press» Vašingtonas korespondents informē: Starptautiskā rekonstrukcijas un attīstības banka paziņojusi, ka pārtrauktas sarunas attiecībā uz Anglijas valdības koloniju attīstības korporācijas lūgumu piešķirt tai aizdevumu 5 miljonu dolāru apmērā. Bankas paziņojumā teikts, ka «izrādījies per neesajamu pašlaik sekmīgi pabeigt šīs sarunas». Bankas pārstāvji atteikusies dot pakalpojumu par šo paziņojumu; bet viņi atzinuši, ka vēl nekad nav gādījis tāds stāvoklis, ka banka pārtrauc sarunas par aizdevuma piešķiršanu, iekāms galīgi nolēms — piešķirt vai nepiešķirt aizdevumu.

Korespondents aizrāda, ka, eifk viņam nācis zināms, sarunas par aizdevumu nonākušas strupceļā, kad banka atteikusies atcelt savas «standarta prasības» angļu koloniju attīstības korporācijai. «Savienotajām Valstīm, — raksta korespondents, — kurām banka pieder lielākie ieguldījumi, ir tik svarīga nozīme tās lēmumu pieņemšanā, ka bankas prezidenta — amerikāņu Bleka un viņa līdzstrādnieku lēmums, kas vērsti pret angļu koloniju attīstības korporāciju, acīm redzami pieņēms ar ASV atbalstu.»

Francijas Nacionālajā sapulcē

Parīze, 3. janvārī (TASS). Aģentūra «France Press» ziņo, ka Francijas Nacionālā sapulce nobēlsojusi uzticības votumu Bido valdības sakarā ar valdības 1950. gada budžeta projekta 27. pantu apspriešanu.

Bido valdībai izteikta uzticība ar tikai 13 balsu vairākumu (304 balsis pret 291).

Somijas lauksaimniecībā draud krīze

Helisinki, 2. janvārī (TASS). Laikraksts «Vapaa Sanan» ievada, kas veiktis lauksaimniecības stāvoklim, aizrāda, ka Somijas lauksaimniecība tuvojas ekonomiskai krīzei. Laikraksts uzsvē, ka mazzemnieku ienākumi neatlaidīgi samazinās, jo lauksaimniecības produkcijas cenas visu laiku krit, un rūpniecības preču cenas tajā pašā laikā cēlas. «Vapaa Sanan» atzīmē, ka rūpniecības preču vairoša cenu indekss laikā no 1948. gada beigām līdz 1949. gada septembrim cēlās par 66 punktiem, bet gaļas cenas tajā pašā laikā pazeminājušas par 175 punktiem, pie kam gaļu galvenokārt pārdod mazzemnieki. Jāsaka, ka šajos skaitļos vēl neizpaužas tāls stāvoklis, jo mazzemniekiem savu preču pārdošanai jāizmanto visāda veida starpnieku pakalpojumi, un starpnieki savukārt cenšas paši daudz nopelnīt. Turklāt mazzemniekiem rodas lielas grūtības sakarā ar kokmateriālu cenu krišanos: viņu ienākumi 1948.—1949. gadu ziemā samazinājās par 7—8 miljardiem marķu, 1949.—1950. gadu sezonā kokmateriālu cenas joprojām pazeminājās un lauksaimniecība cieš vēl lielākus zaudējumus nekā pagājušajā gadā.

KINO

DZIESMA — CĪŅAS IEROČIS

Par polu filmu «Aizliegtās dziesmiņas»

«Dziesma un dzeja ir durķis un bumba» — teicis lielais padomju dzejnieks Majakovskis. Spilgta ilustrācija šiem vārdiem ir polu filma «Aizliegtās dziesmiņas», ko šonedēļ demonstrē uz Rīgas kinoteātru ekrāniem.

Scenarija autors spraudis sev grūtu, bet pateicīgu uzdevumu — parādīt polu patriotu cīņu pret fašistiskajiem okupantiem uz to dziesmu fona, kuras polu tauta tais gados dziedājusi.

...1939. gada septembris. Aizbēgušās nodevēju valdības pamestā Varšava vēl nav izpratusi visu drausmīgās nolaimes dziļumu, kas to piemeklējis. — Vēl mēnesis, vēl divi, — stāsta viens otram iedzīvotāji, — nu, lielais pusgads — un karš būs beidzies.

Jau ar pašām pirmajām okupācijas dienām tautā dzimst protests. Tas izlaužas dziesmas veidā kā pavasara strautiņi cauri biezai sniega segai. Grupa muziķu uz Filharmonijas kāpnēm spēlē «Varšavjanku» — seno revolucionāro himnu. Un, izdzirdusi šīs dziesmas skapas, visā pilsētā it kā pamostas brīvības cīņu draudzība.

Redzam, ka dziesma vieno un saliedē cīnītājus, redzam, ka «uzmanīgie» drīz paliek niecīgā mazākumā.

Un tomēr daudz stiprāk par aizliegto dziesmu pagaidām vēl izrādās fašistisko karavīru «holderi», kas pavada to negloto papēžu giesmēnu Varšavas bruģim.

Grieķu monarchistu fašistu drausmīgas zvērības Makronisosas koncentrācijas nometnēs

Atenas, 1. janvārī (TASS). Makronisosas salā izveidota vesela koncentrācijas nometņu sistēma. Tur atrodas trīs kara nometnes, kuras dēvē par pirmo, otro un trešo sapieru bataljonu. Šajās nometnēs savā laikā ieslodzīja daudzus ELAS karavīrus un kadru virsniekus, kas piedalījies pretošanās kustībā, kā arī «politiski neuzticamus» karavīrus un jauniesauktos.

Oktoobra sākumā Makronisosas pagaidu nometnē jeb ceturtajā bataljonā nogādāja 14 tūkstošus politisko ieslodzīto, kas līdz tam atradušies Egeja jūras salās. Uz salas atrodas arī «Esais» nometne (paša nometne cilvēkiem «pāraudzināšanai») un kara cietums.

Uz salas iekārto speciālu nometni nepilngadīgiem «politiskiem noziedzniekiem». Beidzot, projektē arī koncentrācijas nometni sievietēm. Uz salas, apsardzi neieskaitot, atrodas vairāk nekā 20 tūkstošus ieslodzīto karavīru un cilvēks, kas aizvesti uz turieni bez jebkādas tiesas, vienkārši savu politisko uzskatu dēļ.

Šīs nometņu sistēmas priekšgalā ir brigādes ģenerālis Bauraktarijs, kas 1948. gada aprīlī uz salas organizēja ieslodzīto masveida apspiešanu. Viņš padots tieši armijas augstākajai virspavēlniecībai.

Kā jau ziņots, 12. oktobrī cīvēs ieslodzītos 200 līdz 700 cilvēku lielās grupās sāka pārvēst uz karavīru nometnēm — pirmo un otro bataljonu. Ceļā ieslodzītos nežēlīgi piekāva, daudzus no viņiem nogalinot. Daudzi ieslodzītie zaudējuši prātu, uz visu mūžu sakropļoti vai arī vēl šo baltidenu atrodas slimnīcās.

Sagaidot kārtējo jaunatnācēju grupu, ekspekcijas vietā kā skatītājus izkārtoja 15 tūkstošus ieslodzītos karavīrus. Viņu acis priekšā atnācēju stundām ilgi piekāva ar šautenu laidēm, rungām un dzelzs nūjām. Virsnieki un ierindas karavīji — bēdēs no kara policijas — braudēja kājām nesamāpā gulošos un sīta viņiem sejš ar naglotiem zābakiem. Šis izrēķināšanās skaits bija tik drausmīgs, ka pieci no tiem karavīriem, kuriem bija jānoskaidrās šīs zvērības, zaudēja prātu.

Pašlaik gandrīz visi 14 tūkstoši politiskie ieslodzītie izgājuši šo «pirmo apstrādes» stadiju un atrodas kara nometnēs un nometnē «Esais». Pēc tam, kad pieņemts lēmums par tā sauktās nacionālās pāraudzināšanas «skolām», terors un zvērības Makronisosas salā gūvuši tādu vērtību, kāds nav redzēts pat uz šīs bāismās salas.

Necitvēliskas spīdzināšanas, slepkavības un pašnāvības ir parasta parādība. Cilvēki, kas neiztur mocīšanu, bet negrib kļūt par nodevējiem, pārģērt sev veng vai metas jūrā. Citi mirst no spīdzināšanas, un vēlāk pasūdina, ka viņi izdarījuši pašnāvību vai miruši no kādas slimības.

Pēc esošajam ziņām, pirmajā bataljonā pēdējās dienās nogalināti Panajotis Adamoss, Anastasjā Fotiādis, Miniss, Anagnostopoloss, Michaeliss Koleriss un Liberiss. Visbiežāk «pāraudzināšana» sastīfa ar izkropļošanu. Anastasjam Celosam (no Agrinonas) bēdēs izsīta labo aci. Nondošam (no

Trichonijas) ielausa 7 ribas. Bijušais EPON (grieķu demokrātiskās jaunatnes organizācijas) vadītājs Kretas salā Antonijs Brilakiss pēc smadzeņu satricinājuma zaudējis palodu Daudziem cietim, kuru vārdi nav zināmi, pārlauzti kauli.

Vēl jaunāks ir stāvoklis Ipašajā nometnē «Esais». Tur ieslodzīti 3 tūkstoši bijušo politisko trimdnieku. Jau pirmajās dienās pēc «pirmo apstrādes» bija 10 nogalināto, un ap 70 cilvēku zaudēja prātu. No pēdējiem dažs nogādāti Atenās, bet 45 cilvēki, kuriem turklāt ir ievainojumi, ievietoti kara slimnīcā Makronisosas salā.

Otrā bataljonā līdzās karavīriem tekad atrodas arī 7500 politisko trimdnieku. Spīdzināšanu vada šīs nometnes priekšnieks Dramatoss, nacionālās «audzināšanas» nodaļas priekšnieks Rondoss un virsnieks Kasruchakiss.

Sevlāk drausmīgi apstākļi ir 15 saulstājā 7. rotā, kuru no pārējās nometnes atdala dzelozslepiju žogs. Šajā rotā atrodas 500 ieslodzīto, «kas nepārdodas pāraudzināšanai». No pulksteņa 5 rītā līdz 7 vakarā ieslodzītie nes akmeņus, ūdeni un ēdāmu vielām izmiedās reizi par divām dienām, bet sīt — ik dienas.

Leitnants Cakmakiss ar jostas sprādzi kādam ieslodzītam izsīta aci. Rakstnieks Janikopoloss piekāvus līdz nemanā, un viņa dzīvība apdraudēta. 7. rotai līdzīgi izolatori ir visos bataljonos. Režims visur vienāds.

Kādā no šiem izolatoriem ieslodzītais nacionālās pretošanās karaspēka bijušais pavēlnieks ģenerālis Sarafiss. Trešajā bataljonā izolēto vidū ir skolotājs Cirojaniss, kas ar savu izturību slavens visā nometnē. Vairāk nekā divus gadus viņu spīdzina, slimnīcā apārštē un pēc tam no jauna spīdzina. Pēdējo reizi bēdēs — kara policijas ierēdņi — nostādīja viņu mērķa vietā un apmētāja akmeņiem. Viņi turpināja šo «izprieču» arī tad vēl, kad Cirojaniss bija saņēmis bez samanas. Pēc tam viņu nogādāja slimnīcā, kur viņš veselu mēnesi nogulēja gultā.

3. bataljona priekšnieks, bijušais hitlerisko apsardzes vienību virsnieks majors Sguross, ilgus mēnešus pašrocīgi spīdzināja laikraksta «Rizospastis» darbinieku žurnālistu Dimu Tasosu.

Bet visbaismīgākā vieta salā ir cietums Tur lieto visneticamākos spīdzināšanas paņēmienus. 3. bataljona novietojumā spīdzināto klībiedri satirdrāmji dienu un nakti. Priekšniecībai malnoties, izrādījis, ka daudz cietuma sarakatos minētie ieslodzītie vairs nav dzīvi. Jaunais priekšnieks Miliadiss pārsēja savu priekšgājēju, sākdams praktizēt spīdzināšanu ar elektrisko strāvu.

Atenās, 1. janvārī (TASS). Koncentrācijas nometne sievietēm Trikeri salnā Volosas tuvumā likvidēta. Zandamerija visās ieslodzītās nodevusi militārajām iestādēm, un viņas nogādā Makronisosas salā. Ziņo, ka šīs sievietes sagaida tāda pat izrēķināšanās, kādai oktobrī un novembrī pakļāva 14 tūkstoši politiskos trimdniekus vīriešus.

šoreiz to vairs nespēja apklusināt ne vācu karavīru aurošana, ne arī pat automatu zvāves. «Drīz zēni no pagrides lerādīsies pie viņas» — skan uz stūra dziesma par sievieti — nodevēju. Dziesmas vārdi pieplūdās — zemiskā nodevēja saņem peļnito sodu.

Arvien augstāk sīt tautas atbrīvošanas kustības vīnīs, arvien skaļāk pārsalc visu zēni aizliegtās dziesmas. Veselās partizānu brigādes jau pulcējas mežos, un pāri koku galotnēm ceļas melodiska, liriska, mazliet skumjā, bet dziļās cīņas spāra pilna dziesma par mīļoto meiteni, kurai nav jāraud, jo tās draugs dodas atbrīvotāju pulkos.

Ilgstoša bija polu patriotu cīņa, daudz upuru tā prasījuši. Bet polu tauta aiznesa savas «aizliegtās dziesmas» līdz uzvarai. Un lūk, polu karavīri kopā ar varenās Padomju Armijas cīnītājiem dzied jau savu dziesmu pāļos satricētās hitleriskās imperijas galvaspilsētā un pēc gūtās uzvaras atģēriens ar šo dziesmu māju.

«Varšavjanka», kas daudzus gadus bija aizliegta dziesma, uzvarēja.

Z. Elduss

Padomju Jaunatne 3
1950. g. 4. janvārī

DRAUDZENES

Katram padomju jaunietim savā dzīvē reiz nākas atbildēt jautājumam — ko un kur viņš strādās. Tas nav tik viegli, kā šķiet, — ardu tik daudz un katrā no tiem vajadzīgi specialisti. Vēl grūtāk ar darba vietas izvēli: visa plašā Padomju zeme — no Baltijas jūras līdz Klusajam okeānam — ir padomju jauniešu darba lauks, kur katrā vietā viņu aicina:

— Nāc, tevi gaidām!

Protams, ka izšķirties grūti. Kam lai dod priekšroku — Kerči Krimā vai Ašchabadai Vidusāzijā.

Leņina pilsētā pie Somu jūras līča, vai Sibīrijas pilsētā Novosibirskā? Bet varbūt nebraukt nekur un palikt savā dzimtajā pilsētā? Un jaunietis domā, prāto, apsver un tad izšķiras. Bet lai kāds būtu atzinājums, var droši teikt, ka tas būs bijis pareizs, jo visā Padomju zemē visi laidi draudzīgi saimē veic vienu kopīgu lielu darbu — viņi ceļ savas Dzimtenes nākotni — komunismu.

Zemāk sniedzam materiālus par Rīgas Arhitektūras mākslas 17. arodskolas bijušo audzēkņu darbu Leņingradā.

Par audzēkņu uzņemšanu Arhitektūras mākslas 17. arodskolā Vilma Strazde uzzināja no avīzēm.

Ar apliecinību par 7-gadīgās skolas beigšanu Vilma ieradās no Gulbenes apkārtnes Rīgā uz pārbaudījumu zīmēšanā. Kopā ar viņu uz skolu atbrauca arī Alma Zarembo no Rēzeknes, Anna Snēvele un Irena Solovjeva, kalsnēja meitene, no Zilupes stacijas.

Skolā meitenes cītīgi mācījās zīmēšanu, veidošanu, rasēšanu, studēja glezniecības vēsturi.

1949. gada vasarā, kad mācības gāja uz beigām un tuvojās izlaiduma eksamenu laiks, meitenes bieži domāja, kur viņām nāksies strādāt. Rīgas Arhitektūras mākslas 17. arodskola gatavo specialistus visai Padomju Savienībai. Nākamās absolventes centās no mācību grāmatām, enciklopedijām un avīzēm jo vairāk uzzināt par pilsētām, no kurām bija pieprasīti veidotāji.

Viņas mēģināja iedomāties, kāda ir Kerča un Kazapa, Novosibirska un Kalinigrāda, kāda būs atjaunotā Ašchabada, uzmanīgi studēja materiālus par Leņingradu, pilsētu, par kuru viņas bija tik daudz dzirdējušas un kur vēlējās nokļūt ikviena.

Vilma Strazde un sešas viņas draudzenes: Valentina Ivanova, Alma Zarembo, Irena Solovjeva, Raisa Fedorova, Anna Snēvele un Jevdokijs Vlasenkova arodskolu sekmīgi nobeidza. Viņas ieguva 6. kategoriju — pašu augstāko, ko piešķir veidotājiem, arodskolu beidzot.

Tādēļ arī visi skolā apsveica lēmumu par šo septiņu nosūtīšanu darbā uz Leņingradu.

Nu ko, tās var droši sūtīt. Viņas neapkaunos 17. arodskolu.

Pirmajā dienā meitenes gāja pa pilsētu kā apburas. Tad, lūk, kāda ir Leņingrada, pilsēta, par kuru viņas tik daudz dzirdēja arodskolā. Viņas gāja pa tās ielām, taisnām kā bultas, uz-

manīgi vēroja Leņingradas ēkas, tiltus, pieminekļus. Uz Rīgu meitenes par šo pilsētu, ko tūlīt bija iemīļojušas, rakstīja sajūsmas pilnas vēstules.

Ar godbijību viņas minēja izcilos arhitektus Rosi, Voropichinu, Zacharovu, Kvarēngi. Tomēr, kad vēstulēs viņām jautāja, kura Leņingradas ēka, kura iela palikusi viņām visdziļāk atmiņā, meitenes nosauca vienādu, ne sevišķi ievērojamu ēku Vasilija salas Vidus prospektā.

Tiesa, veidotājas ļoti labi zināja, ka šī ēka arhitektūras ziņā nav ne ar ko ievērojama, bet viņām, nesenažām Arhitektūras mākslas 17. arodskolas absolventēm, šī ēka bija pirmā viņu vēl neilgajā dzīvē, kurā bija ielikta arī viņu darba daļa.

Ēku Vasilija salas Vidus prospektā kara laikā sagrāva bumba. Meitenēm šie ierodoties, tā bija jau gandrīz gatava iedzīvotāju uzņemšanai.

Puse ēkas bija paredzēta bērnu dārzam, otra puse — dzīvokļiem.

Kādreiz, strādājot otrā stāvā, istabā, kur atradās Vilma Strazde un Alma Zarembo, ienāca kāda meitene. Maza, plecīga, ar dzīvu, gudru seju, kas vēl bija saglabājusi vasaras iedeguma pēdas. Viņa uzmanīgi ienāca dzīvoklī, lai pilsētas Varšavas stacijā, pagājuši tikai trīs mēneši. Tikai trīs mēneši pagājuši kopā dienā.

— Al, cik skaisti būs, —

viņa skanīgi iesaucās, — un pat ar veidotu griestu rotājumu.

Izrādījās, ka Ina Leontjeva šī dzīvoklī dzīvoja jau pirms kara, Ina zaudēja vecākus, viņa uzauga bērnu namā.

Tagad Inai 15 gadi. Drīz viņa šķirsies no bērnu nama un pārnāks šī dzīvoklī, kurā pašreiz strādāja Vilma Strazde un viņas draudzene.

— Kad es pārnāksu šurp, jums būs jāatnāk pie manis ciemos, saka Ina jaunajam veidotājam.

Meitene vēl mirkli uzkavēja istabā, kur viņa kādreiz pirms kara dzīvoja kopā ar vecākiem un kur viņa no jauna apmetīsies tuvākajās dienās, atdāvējis no jaunajā strādniecībā, — pasacīja, ka viņai laiks stundas gatavot, un aizgāja.

Ēka Vasilija salā tagad jau vairākus mēnešus Leņingradā un tās priekšpilsētās, kur redzam Vilmas Strazdes un viņas draudzenes darbu. Meitenes bieži ar prieku runā par laudīm, kas tagad dzīvo Sosnovajas Poļanas, Novajas Derevņas ēkās un celtnē Petrozavodskas pusē un pie Ochtas.

Kopš saulainās augusta dienas, kad vilciens atveda meitenes Leņina pilsētas Varšavas stacijā, pagājuši tikai trīs mēneši. Tikai trīs mēneši pagājuši kopā dienā.

nām, kad viņas, iekšēji savīņotas, sāka pirmā dzīvokļa apdari. Tikai trīs mēneši! Bet jau tagad par katru no viņām celtnieku kolektīvā runā:

— Veidotājas no Rīgas! O, tās ir lieliskas darbinieces. Kulturalas, kvalificētas, zina savu darbu.

Vakaros meitenes pārnāk no darba savā mājīgajā tīrajā divstāvu dzīvoklī, kas atrodas vienā no jaunceltajām ēkām. Turbinu ielā, aiz Narvas vārtiem.

Viņas stāsta viena otrai dienas gaitā pieredzēto, klausās radio, lasa avīzes, bet tad stājas pie mācībām.

Sini gadā meitenēm neizdevās savienot darbu ar mācībām skolā. Taču par mācīšanos, par vidusskolas un pēc tam par augstskolas beigšanu sapņo katrā.

Alma Zarembo līdz mācībām arodskolā nobeidza astoņas klases. Tagad viņas mērķis ir beigt vidusskolu, bet pēc tam mācīties Inženieru celtniecības institūta arhitektūras fakultatē.

Arī Irena Solovjeva gatavojas uz arhitektūras fakultāti. Vēlāk — par arhitektūras studijām domā gandrīz visas septiņas draudzenes.

Katra no viņām pārliecināta, ka savu panākumu, kas nekādas viņas neatzkāvēs sasniegt sprausto mērķi.

Svētdienās draudzenes ilgi klīst pa Leņingradu. Sini brīvajā dienā viņas stundām redzamas Ņevas krasmalā, ilgi tās uzkavējas pie Ziemas pils, pie Ermitāžas, pie Smolnijas. Viņas sapņo par laiku, kad Leņingradā, Rīgā un citās pilsētās pacelsies celtnes, kuras būs būvētas pēc tagadējo veidotāju — nākamā arhitektu Zarembo, Solovjevas un Strazdes projektiem.

L. Garina

Pasaules šaha čempionāts sievietēm

Kaut gan čempionātā gandrīz puse jau izspēlēta, tomēr vēl nevar spriest par uzvarētāju. Piekajā kārtā iniciatīvas bagātu spēli rādīja PSRS pārstāve Belova, kas cīnījās pret Karfu (ASV). Karfa, spēlējot ar baltajiem, dāmas gambitā nespēja panākt nekādu pārsvaru. Belova ātri attīstīja savas figūras un ieguva ievērojami labāku spēli. 26. gājienā amerikāniete bija spiesta atdot kvalitāti. Tālākajā cīņā Belova satricēja savu pretinieci dāmas spārnā un ieguva izšķirēju pārsvaru. Partiju gan pārtrauca, bet pēc tās atjaunošanas Karfa drīz vien padevās. Gresere (ASV) sicīliešu partijā uzvarēja Polijas pārstāvi Germanovu 34. gājienā, bet Rudenko (PSRS) — Larsenas (Dānija) partija beidzās neizšķirti. Pārējās partijās pārtrauca. 6. kārtā ļoti sekmīgi cīnījās visas PSRS pārstāves: Bikova uzvarēja Germanovu (Polija), Belova — Moru (Kuba), Rubcova — Larsenu (Dānija) un Rudenko — Langošu (Ungārija). ASV čempione Gresere zaudēja francuzietei de Silāni, Gruškova-Bejska (Čehoslovākija) — Hemskerke (Holande). Pārējās partijās pārtrauca.

Izspēlējot pārtrauktās partijas, Rubcova (PSRS) zaudēja Hemskerkei,

Gruškova-Bejska uzvarēja Kellerei (Vācijas demokrātiskā republika), Benini (Itālija) pieveica Bikovu, bet zaudēja Kellerei. Trenmere (Lielbritānija) pieveica Karfu un de Silāno — Moru. Par neizšķirtu vienojās Langoša un Trenmere.

7. kārtā ar rezultātu beidzās tikai četras partijas. Rudenko uzvarēja Karfu 35. gājienā, Langoša bija spiesta padoties Rubcovai 40. gājienā, Hemskerke uzvarēja Benini un Kellere — Germanovu. Pārējās partijās pārtrauca. Belovai partijā pret Trenmeri ir labāks stāvoklis, tāpat arī Bikovai pret de Silāni.

Vakar turnīra astotajā kārtā Benini (Itālija) 42. gājienā uzvarēja Larsenu (Dānija). Par neizšķirtu vienojās Rudenko ar Belovu un Mora-Trenmere. No iepriekšējās kārtas Trenmere padevās Belovai.

Pēc šīm spēlēm turnīrā izveidojās šāds stāvoklis: 1. un 2. vietā Belova un Rudenko (abas PSRS) — 5½ punkti, 3. vietā Rubcova (PSRS) — 5 punkti, 4., 5. vietā de Silāni (Francija) un Hemskerke (Holande) — 4½ punkti, 6., 7. un 8. vietā Benini (Itālija), Gresere (ASV) un Kellere (Vācijas demokrātiskā republika) — 4 punkti.

PSRS meistarsacīkstes hokejā

Vakar Maskavā meistarsacīkšu kārtējā spēlē sacentās galvaspilsētas «Spartaka» un «Lokomotives» vienības. Spēle izpaudās lielspartakišu pārkums, kuri arī panāca 7:2 uzvaru.

Pēc šīs spēles meistarsacīkšu tabulā izveidojās šāds stāvoklis: 1. v. SACN — 16 punkti (8 spēles); 2. v. GKS — 12 p. (8); 3. v. Maskavas «Dinamo» — 11 p. (7); 4. v. Sverdlovskas «Dinamo» —

10 p. (8); 5. v. Maskavas «Kriļļe Sovetov» — 9 p. (7); 6. v. Maskavas «Spartaks» — 9 p. (7); 7. v. Čelabinskas «Dzeržņecs» — 7 p. (7); 8. v. Rīgas «Daugava» — 7 p. (8); 9. v. Leņingradas «Boļševiki» — 3 p. (7); 10., 11. un 12. vietā Leņingradas «Dinamo», Tallinas «Dinamo» un Maskavas «Lokomotives» visas ar 0 punktiem.

T. Krauja

Izmaiņas un papildinājumi basketbola spēles noteikumos

Ar 1950. gadu Padomju Savienībā basketbola spēlē pieņemtas vairākas izmaiņas un papildinājumi.

Vēl pirms pārmaiņas notikušas pašā laukuma iedalījumā — basketbola vairogs ar grozu tagad atrodas par 0,60 m dziļāk laukumā. Tas nozīmē, ka grozs no gala līnijas atrodas 1,20 m līdzinējo 0,60 m vjetā. Soda laukuma koridors attiecīgi centra virzienā, nā tiek pagarināts, un līdz ar to soda sviēdiena līnija paliek no vairoga līdzinējo attālumā — 4,60 m. Uz soda sviēdiena laukuma sāna līnijas pirmās iedalījums ir 1,50 m no gala līnijas. Soda sviēdiena izpildot, šeit nedrīkst atrasties nevien spēlētājs. Seko divi iedalījumi ik pēc 0,30 m. Šeit soda sviēdiena izpildīšanas brīdī līdzinējo kārtība, tas ir — pārmaiņus var novietoties abu komandu spēlētāji.

Mūsu spēlētāju komandas sevišķi iecienījušas tā saucamo «zonas aizsardzību», tas ir — kad katrs no spēlētājiem uzmana viņai uzticēto laukuma daļu. Pasivitates dēļ šī aizsardzības sistēma skatītājos nerod piekrišanu. Jaunais laukuma iedalījums mazliet mazina «zonas aizsardzības» priekšrocības, jo tagad ir jāuzmana helā laukuma teritorija. Treneriem, kas savām komandām izvēlējušies «zonas aizsardzību», jāpdomā, kā nezaudēt līdzinējo aizsardzības blīvumu. Bet visu treneru uzdevums izmantot jauno basketbola spēles laukuma iedalījumu tā, lai rastu efektīvāku pieeju «zonas aizsardzības» caurlašanai.

Pašos spēles noteikumos ieviesti šādi grozījumi: līdz šim laiks tika izskaitīts pie soda sviēdiena, kad bumba iestrēga starp grozu un vairogu/ pie minūtes pārtraukuma nelaiimes gadījumos un tehniskiem traucējumiem. bet turpmāk laiks izskaitāms arī pie strīdus bumbas. Strīdus bumbu var izspēlēt notikuma vietā tikai ar to no-

teikumu, ka tai jābūt 2 m attālumā no sānu un gala līnijām un tā nevar būt soda sviēdiena koridorā.

Personīgie pārkāpumi, ja tie notiek tad, kad spēle pārtraukta, tagad sodāmi ar tehnisku piezīmi — vienu soda sviēdiena.

Ja, izpildot soda sviēdiena, izpildīšanas noteikumus pārkāpj tās komandas spēlētāji, kas to izpilda, pretējā komanda ievada bumbu spēlē ar sānu sviēdiena. Ja soda sviēdiena izpildīšanas noteikumus pārkāpj abas puses — seko strīdus bumbu uz soda sviēdiena līnijas. Strīdus bumbu uz soda sviēdiena līnijas seko arī tai gadījumā, ja, izpildot soda sviēdiena par personīgiem pārkāpumiem, bumba iestrēgst starp grozu un vairogu.

Spēles pēdējās trīs minūtes un visā papildus laikā (pie neizšķirta rezultāta), ja piešķirti divi soda sviēdieni, pirmo var izmantot un no otrā atteikties — izvēloties sāna sviēdiena uz centra līnijas.

Ja tiesnesis kļūdījies un nevētā pārtraucis spēli, tad spēle atjaunojama ar sānu sviēdiena. Iesviēdiena izdara tā komanda, kuras rīcībā spēles pārtraukšanas momentā atradās bumba.

Ja par nesportisku uzvešanu no laukuma noraida spēlētāju, tad viņa vietā var nākt cits spēlētājs — rezervists. Noraidītais spēlētājs noteikojumā spēlē vairākus pedaliņus nevar. Līdz šim pie līdzīga gadījuma maiņu nepieļāva un vainīgajai komandai bija jāturpina cīņa ar četriem spēlētājiem.

Spēlētājs, kurš saņem bumbu gaisā, pieskaitāms pie tās laukuma daļas, no kuras viņš izdarījis atlēcenu. Kā ziņāms, basketbola spēles noteikumi pieļauj bumbas un spēlētāja atrašanos gaisa līnijā ārpus spēles laukuma, kas nav sodāma, resp. spēle nav pārtraucama.

A. Raubens

Atbildīgais redaktors R. BLUMS.

LATVIJAS PSR VALSTS OPERAS UN BALETA TEATRIS

Tālrūnis 28234.

Trešdien, 4. janvārī, pl. 20 balets «Sarkanā maģone».

Ceturtdien, 5. janvārī, pl. 12 opera «Sevilas bārdzintis»; pl. 20 opera «Boriss Godunovs» (krievu valodā).

Piektdien, 6. janvārī, pl. 12 balets «Aphurta princēse»; pl. 20 opera «Pika dāma».

Sestdien, 7. janvārī, pl. 20 opera «Jevgenijs Onegins» (latviešu valodā).

Svētdien, 8. janvārī, pl. 11 opera «Pasaka par caru Saltanu» (krievu valodā); pl. 15.30 V abonementa koncerts, veltīts krievu klasiskiem; pl. 20 balets «Gulbju ezers».

Otdien, 10. janvārī, pl. 18 opera «Boriss Godunovs» (krievu valodā).

Trešdien, 11. janvārī, pl. 20 opera «Demons».

Ceturtdien, 12. janvārī, pl. 20 balets «Sarkanā maģone».

Piektdien, 13. janvārī, pl. 30 opera «Masku balis».

Sestdien, 14. janvārī, pl. 20 opera «Bohema».

Svētdien, 15. janvārī, pl. 12 balets «Laurēncijs»; pl. 20 opera «Zemnieka gods».

«Pajaci».

LPSR VALSTS DAILES TEATRIS

Lāčplēša ielā 25, tālr. 25723

Trešdien, 4. janvārī, plkst. 20 ANNA KARENINA.

Ceturtdien, 5. janvārī, plkst. 20 PAULINKA.

Piektdien, 6. janvārī, plkst. 20 PAULINKA.

LPSR VALSTS AKADEMISKAIS DRAMAS TEATRIS

Kronvalda bulv. 2. Kases tālrūnis 22333.

Trešdien, 4. janv., plkst. 15 ZVEJNIEKA DELS.

Ceturtdien, 5. janv., plkst. 20 VĀRDS SIEVIETEM.

Sestdien, 7. janv., plkst. 20 LELLU NAMS (NORA).

Svētdien, 8. janv., plkst. 15 CILVERS AR SAUTENI.

Daļa 1949./50. gada sezonas abonementa 3. blīze.

VĀRDS SIEVIETEM